

Моніторинг якості води в басейні р. Рось у травні 2026 року

Відповідно до наказу Держводагентства України від 28.01.2026 р. №17 «Про впровадження порядку здійснення державного моніторингу вод», Регіональним офісом водних ресурсів річки Рось здійснюється постійний моніторинг якості водних ресурсів у басейні річки Рось. Відбір проб води здійснюється щомісячно у визначених Наказом пунктах спостереження в терміни, зазначені у погодженому з Міжрегіональним офісом захисних масивів Дніпровських водосховищ графіку відбору та завезення проб води на фізико-хімічний аналіз. У відповідності до затвердженого графіку відбору та завезення проб води, РОВР Росі у січні - квітні 2026 року відібрано 15 проб з річки Рось в створах питних водозаборів:

- 218 км, с.Глибичка (питний водозабір м. Біла Церква);
- 118 км, Богуславське вдсх. (питний водозабір м. Богуслав);
- 102 км, с.Тептіївка (питний водозабір м. Миронівка).

Вимірювання показників якості поверхневих вод у пробах, відібраних РОВР Росі на Білоцерківському, Богуславському та Миронівському питних водозаборах, здійснює лабораторія моніторингу вод Північного регіону Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ.

Фахівцями РОВР у Черкаській області в рамках діагностичного моніторингу на території басейну Росі проби води на фізико-хімічний аналіз відбираються в 1 створі:

- р. Рось, 64 км, м. Корсунь-Шевченківський (питний водозабір).

Проведення аналізів води, відібраних на питному водозабір м. Корсунь - Шевченківський здійснює басейнова лабораторія моніторингу вод та ґрунтів регіонального офісу водних ресурсів у Черкаській області. Результати виконаних вимірювань якості води Міжрегіональний офіс захисних масивів Дніпровських водосховищ та регіональний офіс водних ресурсів у Черкаській області надсилають РОВР Росі. РОВР Росі аналізує та узагальнює інформацію щодо якісного стану поверхневих вод по всьому басейну р. Рось.

Показники якості води р. Рось на питних водозаборах в травні 2026 р.

Водозабір у с. Глибичка Білоцерківського району Київської області

(дані лабораторії моніторингу вод Північного регіону

Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ)

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація				
		січень	лютий	березень	квітень	травень
Температура, °C	-	1,0	1,3	2,3	8,0	8,0
pH, од. pH	-	6,8	6,3	6,7	6,75	7,3
Завислі речовини, мг/дм ³	25,0	6,2	6,2	6,8	10,8	5,0
Прозорість, см	-	23,0	18,5	12,5	12,5	22,5
Кольоровість, град.	-	14,2	17,2	19,8	14,4	13,6
Розчинений кисень, мг/дм ³	≥ 6,0	14,8	9,7	10,6	10,2	9,6
Сухий залишок, мг/дм ³	-	461,0	466,0	451,0	412,0	427,0
Мінералізація, мг/дм ³	-	354,0	357,0	346,0	316,0	328,0
Фосфати, мг/дм ³	2,14	0,20	0,29	0,22	0,03	0,03
Амоній сольовий, мг/дм ³	1,0	0,21	0,48	0,34	0,23	0,30
Нітрити, мг/дм ³	-	0,03	0,04	0,06	0,03	0,03
Нітрати, мг/дм ³	-	51,0	54,5	25,7	0,5	0,64
ХСК, мг/дм ³	50,0	44,9	37,1	32,2	32,6	38,4
БСК5, мг/дм ³	3,0	2,6	2,1	2,4	3,9	1,7
Залізо загальне, мг/дм ³	-	0,10	0,21	0,11	0,14	0,09
Марганець, мг/дм ³	-	0,08	0,07	0,07	0,05	0,05
Хром загальний, мкг/дм ³	-	5,0	2,0	3,5	1,1	2,0
Кадмій, мкг/дм ³	<0,45	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4
Свинець, мкг/дм ³	14,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Нікель, мкг/дм ³	34,0	30,1	10,2	15,7	7,0	57,7
Миш'як, мкг/дм ³	-	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Ртуть та її сполуки, мкг/дм ³	0,07	-	-	-	-	-
Кобальт, мкг/дм ³	-	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

Водозабір у м. Богуслав Київської області
(дані лабораторії моніторингу вод Північного регіону
Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ)

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація				
		січень	лютий	березень	квітень	травень
Температура, °C	-	1,0	1,0	2,0	7,6	8,0
pH, од. pH	-	6,4	6,9	6,9	8,0	8,0
Завислі речовини, мг/дм³	25,0	5,4	19,6	18,0	9,6	8,4
Прозорість, см	-	26,3	22,0	10,0	10,0	14,0
Кольоровість, град.	-	19,5	16,9	16,8	15,1	18,0
Розчинений кисень, мг/дм³	≥ 6,0	10,4	9,0	10,4	9,4	10,4
Сухий залишок, мг/дм³	-	601,0	571,0	513,0	478,0	511,0
Мінералізація, мг/дм³	-	461,0	438,0	394,0	367,0	392,0
Фосфати, мг/дм³	2,14	1,74	1,78	0,41	0,31	1,17
Амоній сольовий, мг/дм³	1,0	0,73	0,92	0,35	0,43	0,47
Нітрити, мг/дм³	-	0,09	0,07	0,10	0,03	0,04
Нітрати, мг/дм³	-	11,7	9,03	69,4	13,4	23,4
ХСК, мг/дм³	50,0	36,95	34,8	36,6	40,35	39,0
БСК5, мг/дм³	3,0	2,5	3,0	3,1	2,3	2,9
Залізо загальне, мг/дм³	-	0,20	0,31	0,05	0,15	0,22
Марганець, мг/дм³	-	0,09	0,12	0,05	0,07	0,05
Хром загальний, мкг/дм³	-	2,0	5,0	2,0	2,0	2,0
Кадмій, мкг/дм³	<0,45	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4
Свинець, мкг/дм³	14,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Нікель, мкг/дм³	34,0	7,8	24,6	7,0	12,9	232,5
Миш'як, мкг/дм³	-	10,0	10,0	12,6	10,0	10,0
Ртуть та її сполуки, мкг/дм³	0,07	-	-	-	-	-
Кобальт, мкг/дм³	-	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

Водозабір у с. Тептіївка Київської області
(дані лабораторії моніторингу вод Північного регіону
Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ)

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація				
		січень	лютий	березень	квітень	травень
Температура, °C	-	1,0	1,0	2,0	7,5	8,0
pH, од. pH	-	6,9	6,8	6,9	7,9	7,9
Завислі речовини, мг/дм³	25,0	5,0	9,2	21,8	6,4	12,2
Прозорість, см	-	30,0	22,0	13,5	8,0	15,0
Кольоровість, град.	-	17,65	16,5	16,3	14,85	17,3
Розчинений кисень, мг/дм³	≥ 6,0	11,3	8,9	10,4	8,9	9,8
Сухий залишок, мг/дм³	-	590,0	562,0	506,0	476,0	501,0
Мінералізація, мг/дм³	-	453,0	431,0	388,0	365,0	385,0
Фосфати, мг/дм³	2,14	1,92	1,77	0,48	0,3	1,18
Амоній сольовий, мг/дм³	1,0	0,95	0,93	0,41	0,41	0,42
Нітрити, мг/дм³	-	0,07	0,06	0,07	0,03	0,04
Нітрати, мг/дм³	-	90,0	9,4	53,2	13,5	9,59
ХСК, мг/дм³	50,0	21,4	28,9	33,4	47,1	44,3
БСК5, мг/дм³	3,0	2,9	3,1	2,0	3,0	3,2
Залізо загальне, мг/дм³	-	0,16	0,27	0,06	0,24	0,14
Марганець, мг/дм³	-	0,08	0,11	0,05	0,07	0,05
Хром загальний, мкг/дм³	-	2,4	2,0	2,0	2,2	2,0
Кадмій, мкг/дм³	<0,45	0,7	0,4	0,5	0,4	0,4
Свинець, мкг/дм³	14,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Нікель, мкг/дм³	34,0	10,1	45,0	7,0	9,9	231,3
Миш'як, мкг/дм³	-	10,0	10,0	16,5	10,0	10,0
Ртуть та її сполуки, мкг/дм³	0,07	-	-	-	-	-
Кобальт, мкг/дм³	-	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

Водозабір у м. Корсунь-Шевченківський Черкаської області
(дані лабораторії регіонального офісу водних ресурсів у Черкаській області)

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація				
		січень	лютий	березень	квітень	травень
Температура, °С	-	1,0	0,2	2,5	7,5	16,5
pH, од. pH	-	8,5	8,0	7,8	8,8	8,7
Завислі речовини, мг/дм³	25,0	5,0	5,0	5,0	6,5	7,6
Прозорість, см	-	20,0	38,0	29,0	10,0	28,0
Кольоровість, град.	-	-	30,0	35,0	42,0	41,0
Розчинений кисень, мг/дм³	≥ 6,0	9,4	8,4	8,6	14,0	12,0
Сухий залишок, мг/дм³	-	540,0	551,0	536,0	457,0	472,0
Мінералізація, мг/дм³	-	-	-	-	-	-
Фосфати, мг/дм³	2,14	1,3	1,2	1,2	0,2	0,38
Амоній сольовий, мг/дм³	1,0	0,29	0,28	0,28	0,26	0,27
Нітрити, мг/дм³	-	0,12	0,13	0,08	0,13	0,05
Нітрати, мг/дм³	-	6,7	6,5	9,1	4,7	3,0
ХСК, мг/дм³	50,0	46,0	55,0	46,0	46,0	49,0
БСК5, мг/дм³	3,0	1,3	2,3	2,3	5,3	3,4
Залізо загальне, мг/дм³	-	0,10	0,11	0,18	0,18	0,18
Марганець, мг/дм³	-	-	0,05	0,05	0,05	0,05
Хром загальний, мкг/дм³	-	2,0	8,0	2,0	2,0	2,0
Кадмій, мкг/дм³	<0,45	0,5	0,4	0,4	0,4	1,8
Свинець, мкг/дм³	14,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Нікель, мкг/дм³	34,0	7,7	146,7	50,5	7,0	43,6
Миш'як, мкг/дм³	-	10,0	10,0	12,0	10,0	10,0
Ртуть та її сполуки, мкг/дм³	0,07	-	-	-	-	-
Кобальт, мкг/дм³	-	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

Нормативні документи:

- Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 14.01.2019 р. №5, Додаток 8 до Методики віднесення масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного та хімічного станів масиву поверхневих вод, а також віднесення штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод (пункт 2 розділу V) 8 «Екологічні нормативи якості (ЕНЯ) для визначення хімічного стану масиву поверхневих вод»;
- Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 30.07.2012 №471 «Нормативи екологічної безпеки водних об'єктів», що використовуються для потреб рибного господарства».

Перевищення нормативних значень за фізико-хімічними показниками якості води в створах питних водозаборів у травні 2026 р. зафіксовано за показниками:

- **БСК₅**: в 1,07 рази - на питному водозаборі м. Миронівка; в 1,13 рази - на питному водозаборі м. Корсунь-Шевченківський.

Перевищення нормативних значень за вмістом важких металів у травні 2026 р. зафіксовано за показниками:

- **кадмій**: в 4,5 рази - на питному водозаборі м. Корсунь-Шевченківський.

- **нікель**: в 1,7 рази – на питному водозаборі м. Біла Церква; в 6,8 рази – на питному водозаборі м. Богуслав; в 6,8 рази - на питному водозаборі м. Миронівка; в 1,3 рази - на питному водозаборі м. Корсунь-Шевченківський.

Перевищення значення **БСК₅** (що підтверджує надходження органічних речовин рослинного та тваринного походження у воду) у порівнянні із ГДК фіксується на питних водозаборах басейну Росі епізодично. У січні 2026 р. підвищеного вмісту **БСК₅** у створах питних водозаборів в басейні Росі не зафіксовано. Протягом лютого значення даного компонента близькі до порогових, або дещо перевищували їх спостерігалися в середній течії річки (питні водозабори міст Богуслав та Миронівка). Протягом березня місяця вміст даного елементу у воді річки залишався стабільним, або навіть дещо зріс (питний водозабір м. Богуслав). У квітні місяці найвищий вміст **БСК₅** (з перевищенням максимально допустимих концентрацій) зафіксовано в створах питних водозаборів, розташованих на водосховищах - Верхньому Білоцерківському та Корсунь-Шевченківському. В травні відбулося загальне зниження вмісту **БСК₅** в межах водосховищ при одночасному зростанні даного показника в створах питних водозаборів, розташованих на проточних ділянках. В цілому спостерігається зростання концентрацій вниз за течією річки - рис.1

Рис.1 Вміст **БСК₅** у створах питних водозаборів в басейні Росі протягом січня – травня 2026 р.

Вміст **фосфатів** у воді річки Рось в створах питних водозаборів наведено на рис.2. Протягом січня - березня 2026 р. перевищень гранично допустимого нормативу за вмістом фосфатів в створах питних водозаборів басейну Росі не зафіксовано. В період зимової межені (січень-лютий) максимальний вміст фосфатів спостерігався в середній течії річки (питні водозабори міст Богуслава та Миронівки), що обумовлено розташуванням їх створів нижче міста скиду стічних вод міста Біла Церква. Протягом березня ситуація в цих створах покращилася через зростання водності річки та, відповідно, її самоочисної здатності. У квітні тенденція до покращення якості води за вмістом фосфатів покращилася в створах всіх питних водозаборів. В травні на фоні сезонного зменшення водності річки та її самоочисної здатності відбулося зростання концентрацій в створах водозаборів, розташованих нижче місця скиду «Білоцерківводоканалу».

Рис.2 Вміст **фосфатів** у створах питних водозаборів в басейні Росі протягом січня – травня 2026 р.

Перевищення нормативу за вмістом **амонію сольового** у січні - квітні 2026 р. в створах питних водозаборів басейну Росі не зафіксовано (рис.3). Значна зарегульованість річки Рось сприяє швидкій трансформації сполук азоту до нітратів та зменшенню концентрацій амонію сольового у воді. Вищі концентрації спостерігаються в середній течії річки (питні водозабори міст Богуслав та Миронівка). Аналогічна тенденція має місце і в травні місяці.

Рис.3 Вміст **амонію сольового** у створах питних водозаборів в басейні Росі протягом січня – травня 2026 р

Вміст **розчиненого у воді кисню** в басейні річки Рось впродовж січня 2026 р. коливався в досить значному діапазоні, але лишався вищим від мінімально допустимого нормативу (6 мг/дм³). Зменшення концентрації закономірно відбувається від верхньої частини басейну до нижньої по мірі зростання витрат розчиненого кисню на окиснення забруднюючих речовин органічного та мінерального походження. Протягом лютого в умовах стійкої зимової межени відбулося вирівнювання вмісту розчиненого кисню у воді. У березні відбулося незначне зростання вмісту розчиненого кисню у воді річки в створах водозаборів, розташованих в її середній течії (м. Біла Церква, м. Богуслав, с. Тептіївка). У квітні - травні максимальний вміст кисню у воді відмічений у Корсунь-Шевченківському водосховищі - рис.4.

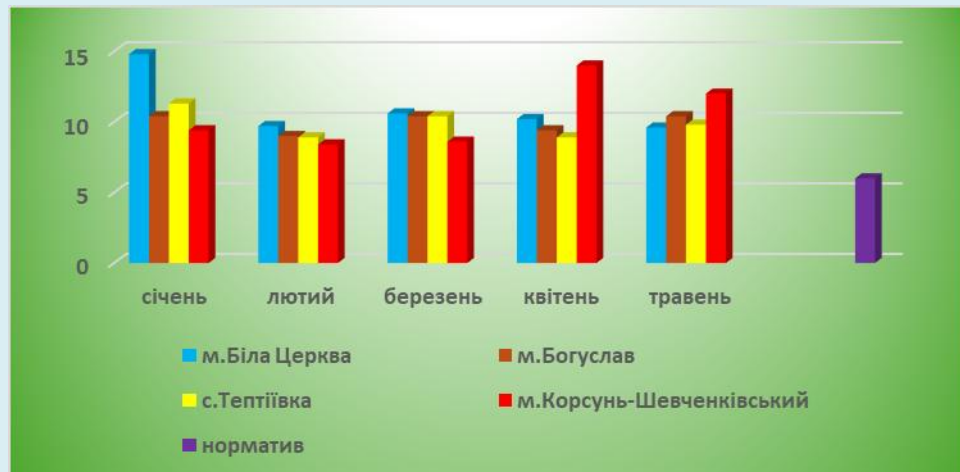

Рис.4 Вміст **розчиненого у воді кисню** у створах питних водозаборів в басейні Росі протягом січня – травня 2026 р.

Максимальний вміст **ХСК** у воді річки Рось фіксується в створах питних водозаборів Білої Церкви та Корсунь-Шевченківського, розташованих в межах водосховищ. Уповільнений водообмін сприяє накопиченню забруднюючих речовин, процес окиснення яких характеризує вміст ХСК. Особливо активно цей процес проявляється в створі питного водозабору м. Корсунь-Шевченківський через особливості скиду з розташованого вище Стеблівського водосховища (рис. 5).

Рис.5 Вміст **ХСК** у створах питних водозаборів в басейні Росі протягом січня – травня 2026 р.

Значно нижче нормативів впродовж січня - травня 2026 р. для місць розташування всіх питних водозаборів залишалися показники концентрацій інших елементів у воді. Їх вміст відповідає сезонним коливанням та свідчить про помірний ступінь евтрофікації річки Рось.